

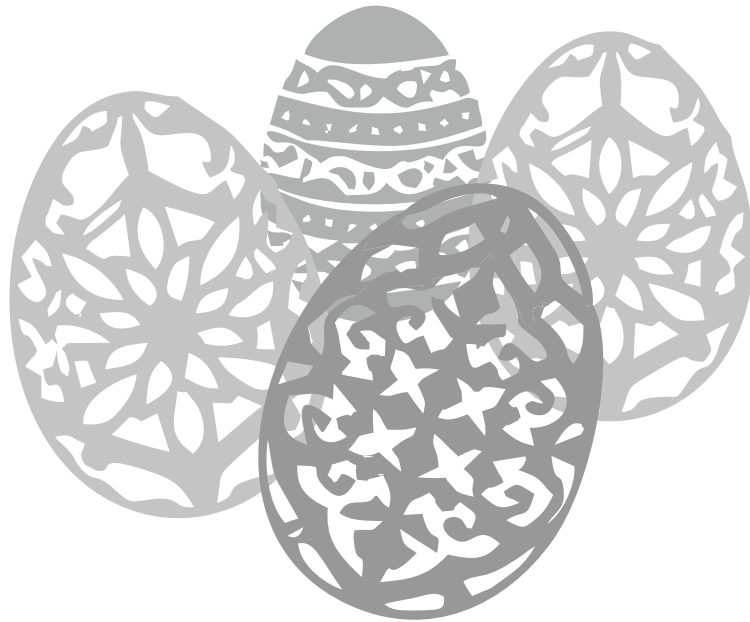
VELIKONOČNÍ KNÍŽKA

ke čtení, kreslení a doplňování

patří _____

MILÁ DĚVČATA A KLUCI, MILÍ PŘÁTELÉ,

blíží se Velikonoce, největší svátky oslavované po staletích v celém křesťanském světě, kdy si každý věřící připomíná vzkříšení Ježíše Krista. Vítězství života nad smrtí se vztahuje i na celou přírodu probouzející se ze zimního spánku. Na ní byl a stále je každý člověk závislý, proto její "vzkříšení" spojené s plodností a úrodou bylo pro lidi vždy důležité. Měly tomu napomáhat modlitby i pozůstatky lidové pohanské víry. Ta se do počátku 20. století dochovala v podobě tradičních obyčejů a zvyků.

Na následujících stránkách vás čeká kreslení, přemýšlení, hraní i povídání o postních a velikonočních tradicích, jejich náboženském významu, o přírodě v přicházejícím jaru.

Přejeme vám radostné a požehnané Velikonoce, veselá darovaná vajíčka a bohatý šmigrust!

1.

CO ZNAMENAJÍ SLOVA, KTERÁ PATŘÍ K OBDOBÍ PŮSTU A VELIKONOC?

Přiřad' k větám v levém sloupečku správný název. Napiš slova vedle vět. Číslo za slovem je pořadí písmenka daného slova.

Z písmenek poskládej slovo.

Pokud ti vyjde svátek, který přichází společně s jarem, máš to správně.

**BERÁNEK ②, VELKÝ PÁTEK ③, JIDÁŠ ②, VRBA ①, HRKAČKA ③,
VAJÍČKO ⑦, MAŘENA ⑤, MAZANEC ⑦, BAREVNÝ ④, POMLÁZKA ②**

STROM, ZE KTERÉHO
SE VYRÁBĚJÍ PÍŠTALKY

SYMBOL OBĚTI JEŽÍŠE
KRISTA ZA SPÁSU SVĚTA

DEN, KDY BYL JEŽÍŠ
UKŘIŽOVÁN

UČEDNÍK, KTERÝ ZRADIL
JEŽÍŠE ZA 30 STŘÍBRNÝCH

DŘEVĚNÝ NÁSTROJ, KTERÝ
CHLAPCI ROZEZVUČÍ
O VELIKONOCÍCH MÍSTO ZVONŮ

SYMBOL ŽIVOTA, PLODNOSTI

SYMBOL ZIMY, NEMOCÍ
A VŠEHO ŠPATNÉHO

VÝSLUŽKA ZA VYŠLEHÁNÍ,
U NÁS NAZÝVÁNA ŠMIGRUST

BOCHÁNEK ZE SLADKÉHO
KYNUTÉHO TĚSTA, KTERÝ SE
PEKL NA VELIKONOCE

POSLEDNÍ TÝDEN PŘED
VELIKONOCEMI

2.

A TEĎ BUDEME HLEDAT V OSMISMĚRCE.

Některá slova už znáš z předešlé doplňovačky. Můžeš putovat nahoru, dolů, doleva, doprava a šikmo do všech směrů. Až všechny výrazy vyškrtáš, zůstane ti tajenka.

T	O	R	A	J	H	C	A
A	S	N	B	Ě	A	E	K
T	A	U	E	B	Š	N	Č
A	D	O	R	Ú	Á	A	A
R	O	V	Á	G	D	Z	K
Z	V	O	N	Y	I	A	R
K	U	Ř	E	T	J	M	H
K	A	Ý	K	L	E	V	Š

ŠMIGRUST
BERÁNEK
JIDÁŠ
MAZANEC
VELKÝ
ÚRODA
KUŘE

TATAR
HRKAČKA
JARO
ZVONY
VRBA
VODA

V tajence najdeš název tradiční dobroty – upravenými hruškami, tvarohem nebo mákem pomazaného koláče kruhového tvaru přeloženého na čtyřech místech do výsledné čtvercové podoby. Pekl se o Velikonocích na Novojičínsku, Lašsku a v části Slezska.

Jeho název je

Kolik jich najdeš
na fotografii?

3.

O VELIKONOČNÍCH OBYČEJÍCH PSALA SPISOVATELKA BOŽENA NĚMCOVÁ, KTERÁ SVÉ DĚTSTVÍ PROŽILA NA STARÉM BĚLIDLE.

ZNÁŠ NÁZEV TÉTO KNIHY?

Na Zelený čtvrtek věděly děti, že nebudou snídat nic jiného, než jidášky s medem. „Barunko, vstávej, slunce hned vyjde!“ budila babička na Velký pátek ráno vnučku, zpolehoučka jí klepala na čelo. „Děti necháme spát, ještě tomu nerozumí, budeme se modlit za ně,“ povídala. Když se byla Barunka na babiččin příkaz v struze umyla, šly na stráň modlit se, devět Otčenášů a Zdrávaskův, aby jim Pánbůh popřál po celý rok čistoty těla, jak bylo obyčejem. Smutné vlny pomalu plynuly, unášejíce

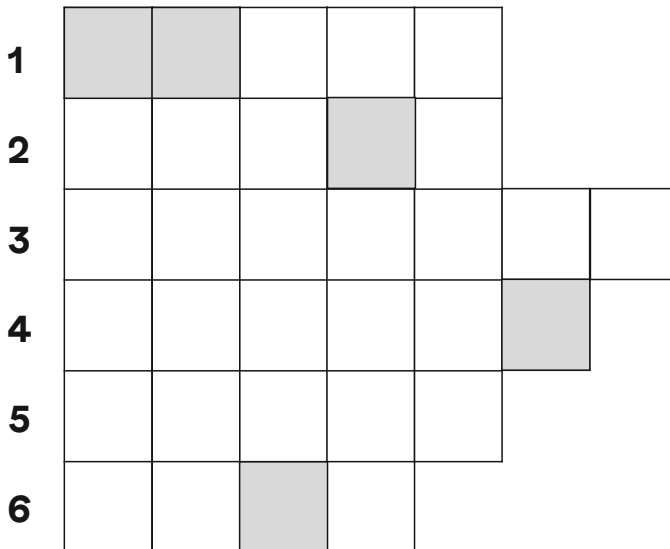
s sebou vždy ještě kusy ledu a sníh, v roklích na stráni bělel se také ještě sníh, ale sem tam zelenala se i již tráva, rané chudobky vykvétaly, stromy a křoviny začínaly pučet, příroda probouzela se k radostnému životu. Růžové červánky rozcházely se po obloze, ze zahor vystupovaly zlaté paprsky výše a výše, pozlacující vrcholky stromů, až pomalu slunce v celé své velebnosti se ukázalo a světlo svoje po celé stráni rozlilo.

V textu zkus najít všechny barvy, kterými spisovatelka popisuje stráň, a barvami, které v úryvku najdeš, zkus namalovat, jak si představuješ jarní východ sluníčka.

4.

**POSLEDNÍMU TÝDNU PŘED VELIKONOCEMI SE ŘÍKALO BAREVNÝ.
JAKÉ BYLO PONDĚLÍ A JAKÁ BYLA TŘEBA STŘEDA? A PROČ?**

Zapiš do řádků, jak se nazývaly jednotlivé dny od pondělí do soboty.
Pomůže ti nápověda.

Až budeš mít vše vyplněno,
podívej se, jaké slovo sestaviš
z písmenek ve zvýrazněném políčku.

Nakresli tohoto živočicha barvami,
které máš nejraději!

1. V pondělí se v kostelech
věšela látka takové barvy,
proto bylo pondělí...

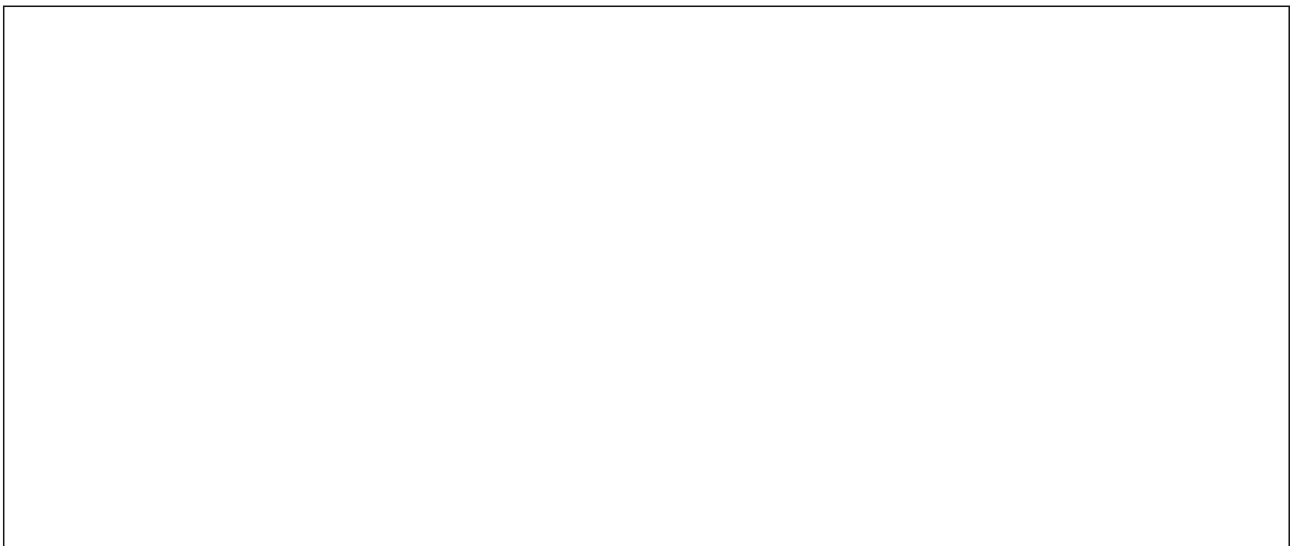
2. Úterý připomínalo zlato,
světlo a slunce, a tak se mu
říkalo...

3. Středa vzpomíná
na ošklivý skutek, Jidášovu
zradu, a v tento den se také
čistily komíny, nazývá se...

4. Ve čtvrtek se má jíst
hodně zeleniny nebo zelené
pokrmky pro dobré zdraví,
proto se mu také říkalo...

5. V pátek byl ukřižovaný
Ježíš, tento den bývá
nazýván jako...

6. Sobota má jméno podle
barvy roucha (obřadní,
slavnostní oblečení)
i čistoty, proto se jí říká...

5.

Jarní dny jsou spojené s probouzením přírody. První květy a lístky pučí někdy ještě pod zbytky sněhu. A najednou je kolem nás plno barev, vůní, ale i včel, čmeláků, motýlů.

PŘIŘAĎ K JARNÍM ROSTLINÁM JEJICH SPRÁVNÝ NÁZEV.

Můžeš podtrhnout ty, které už jsi letos venku viděl nebo viděla.

Do červeného kroužku označ rostlinu, kterou nazýváme lidově „kočičky“ a je to první jarní potrava pro včely.

1. MEDVĚDÍ ČESNEK

2. ŠAFRÁN

3. PODBĚL LÉKAŘSKÝ

4. SNĚŽENKA PODSNĚŽNÍK

5. ORSEJ JARNÍ

6. BLATOUCH BAHENNÍ

7. SASANKA HAJNÍ

8. PRVOSENKA VYŠŠÍ

9. KŘIVATEC ŽLUTÝ

10. PLICNÍK LÉKAŘSKÝ

11. VIOLKA

12. VRBA JÍVA

a

b

c

d

e

f

g

h

ch

i

j

k

**6.
PROZRADÍME VÁM RECEPT NA MEDOVÉ JIDÁŠE.**

Množství jednotlivých surovin si musíš doplnit sám či sama!

**Doplň číselnou řadu
1, 5, 10, 15, 20, 25, ...
následující číslo v řadě
je počet g droždí.**

..... g droždí

**Jakým číslem nahradíš hvězdičku
* tak, aby platila rovnost?**

$$1 + 1 * 1 - 2 = 100$$

**Ted' výsledek vynásob dvěma,
a tím získáš množství mléka
do receptu.**

Pokud to bude málo, přičti 50!

..... ml mléka

**Kolik dnů je 48 hodin? Tolik dej
lžiček cukru.**

..... lžičky cukru

**Poslednímu týdnu před
Velikonocemi se říká barevný:
Modré pondělí, Žluté úterý,
Škaredá středa, Zelený čtvrtek,
Bílá sobota. Kolik dní chybí
do týdne? Tolik dej žloutků.**

počet žloutků:

**Kolik měsíců má deset let?
Doplň množství másla.**

..... g másla

**Myslím si číslo. Když k němu
přičtu polovinu čísla 40, dostanu
číslo 100. Jaké číslo si myslím?
Tolik přidej gramů medu.**

..... g tekutého medu

**Vyber správné číslo místo
otazníku a doplň ho místo teček.
Tolik přidej mouky.**

$$\begin{array}{r} 3 \\ + \\ 2 \\ = \\ 10 - 5 = \textcircled{?} = 4 + 1 \\ = \\ 0 \\ + \\ 5 \end{array}$$

.....00 g polohrubé mouky

OSTATNÍ SUROVINY:

špetka soli

citronová kůra

žloutek na potření

med na upečené jidáše na potření

Postup:

Mouku se špetkou soli prosejte do mísy, přidejte cukr, uprostřed udělejte důlek a vlijte do něj vlažné mléko. Nasypte droždí, přidejte žloutky a nastrouhanou citronovou kůru. Nakonec vlijte rozpuštěné vlažné máslo a vypracujte vláčné těsto. Těsto poprašte moukou, zakryjte utěrkou a nechte na teplém místě vykynout, zhruba po hodině a půl by mělo zdvojnásobit objem. Z těsta oddělujte kousky asi po 50 g a na lehce pomoučněné ploše vyválejte prameny asi centimetr silné a 25 cm dlouhé. Ty pak stáčejte jako spirály nebo esíčka. Skládejte na plech vyložený pečicím papírem a nechte ještě 30 minut kynout. Poté je potřete žloutkem rozmíchaným s mlékem a pečte 15 až 20 minut v troubě vyhřáté na 160 °C. Podávejte potřené medem, který můžete promíchat s trochou rumu.

Domaluj podle obrázku

